

תמצית פסק הדין: פסק דין חשוב ביותר המבהיר כי אמהות אינן רשאיות לשנות את איזור מגורי הילדים, ואת מקום לימודי הילדים על דעת עצמן, ללא הסכמה, או היתר מפורש מביהמ"ש, וכי ביהמ"ש לא יהסס לחייב אם כזו להשיב הגלגל לאחור תוך 5 ימים. כן נקבע כי אפילו אם משמורנית אינה רשאית לעשות כן משום שמקום מגורים ומקום לימודים הם ענייני אפוטרופסות ולא ענייני משמורת. עם זאת ביהמ"ש התיר לאם להתגורר במרחק של עד 25 ק"מ ממקום המגורים המשותף האחרון, ולא שלל ממנה את המשמורת הזמנית (שניתנה לה במעמד צד אחד ימים אחדים לפני כן). "העובדה כי הורה אחד משמש כמשמורן (או הומלץ לשמש כמשמורן) אינה מקנה בידו הזכות להחליט לבד מהו מקום מגורי הקטינים, ומהו מוסד החינוך של הקטינים". " רק במקרים חריגים ויוצאי דופן יותר מעבר בלא בחינת אנשי מקצוע, גורמי טיפול, ובחינת טובת הקטינים, דרכי שימור הקשר, והכל בבחינת עומק ולא אגב גחמה של מי מהצדדים"

בתי המשפט

בדלתיים סגורות

תמ"ש 11425-08-12

בית משפט לענייני משפחה הקריות

בפני: כב' השופט סילמן ניצן

בעניין:	פלוני
התובע	ע"י ב"כ עו"ד ווקסלר אייל נגד
הנתבעת	פלונית ע"י ב"כ עו"ד רענן גל

החלטה

1. ביום 07.08.12 הגיש התובע "בקשה דחופה ואף בהולה להורות למשיבה להעביר הקטינים לחזקת המבקש ו/או לסביבתם הטבעית וזאת עד להחלטה אחרת...".
2. בקליפת האגוז – המבקש והמשיבה נישאו זל"ז בשנת 2002 ומנישואיהם נולדו להם 3 ילדים, ילידי 03, 06 ו-08.
3. הצדדים התגוררו עד לאחרונה בישוב ---, ככל הנראה על קרקע השייכת לאם המבקש ובסמוך לביתה, ואף שקלו לבנות באזור בית למגוריהם.
4. א. אין חולק, כי בחודשים האחרונים נתגלע קרע בין הצדדים אשר הלך והעמיק.

- ב. לטענת התובע נובע הקרע מכך שהנתבעת נתנה עינה באחר, ואילו לטענת הנתבעת, נובע הדבר מהתנהגות התובע, לרבות אלימותו, ומחוסר תרומתו לתא המשפחתי לרבות בטפול בבית ובאביזריו.
- ג. אין חולק כי גם תנאי המגורים, לרבות הקרבה המשפחתית, כתא משפחתי אחד, גם הם נתנו אותותיהם ביחסי הצדדים
5. ביום 12.07.12 לקחה הנתבעת את הקטינים ונסעה לבית משפחתה, במרכז הארץ. אליבא הצדדים, הנסיעה היתה מתוכננת אלא שהנתבעת החליטה לעבור להתגורר שם, ואילו התובע האמין כי מדובר אך בביקור. הנתבעת טענה כי נאלצה להימלט, עקב אלימות התובע ותנאי המחיה. התובע טוען כי המעבר היה פרי תכנון מראש, כשהנתבעת נקטה טקטיקה פסולה (לרבות טענות שווא לגבי אלימות), ניצלה המועד המתוכנן של הביקור, ואף המצאות בא כחו בחופשה.
6. לאור ששנת הלימודים בפתח, והבהילות בנושא, ראיתי לקבוע מועד דחוף לדיון. מועד זה נדחה לבקשת הנתבעת (על אף התנגדות התובע). היום, נערך בפני דיון, בו טענו ב"כ הצדדים באריכות, והצדדים עצמם אף הם השיבו לפרוטוקול, לגבי מספר שאלות עובדתיות שהופנו אליהם. אציין כי תגובת המשיבה הוגשה לנגד עיני רק במועד הדיון, ומשכך התארך מתן ההחלטה עד לאחר שסיימתי לעיין בתגובה.
7. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, סבורני כי דין הבקשה הדחופה להתקבל, באופן חלקי כפי שאבהיר להלן.
8. א. מקום מגורי הקטינים וחינוכם הינו עניין לשני אפטרופסים לענות בו ובהעדף הסכמה יכריע בכך בית המשפט. לא אחת הוגדרו תיקי מעבר קטינים מיישוב לישוב, כתיקי הגירה, והשיקולים נמצאו זהים. העובדה כי הורה אחד משמש כמשמורן (או הומלץ לשמש כמשמורן) אינה מקנה בידו הזכות להחליט לבד מהו מקום מגורי הקטינים, ומהו מוסד החינוך של הקטינים. האפטרופסות והמשמורת הינם מלכויות נפרדות.
- ב. משכך, דומני כי ב"כ שני הצדדים החמיצו הנקודה, עת טענו ארוכות לגבי עדיפות הטפול בקטינים ומשמורתם, ואף לגבי כלכלתם השוטפת.
9. א. לאור משמעות המעבר, השפעת המעבר על הקשר בין הקטינים להוריהם, מוסדות החינוך, וכל דבר הנוגע לטובת הקטינים, **הדי רק במקרים חריגים ויוצאי דופן יותר מעבר בלא בחינת אנשי מקצוע, גורמי טיפול, ובחינת טובת הקטינים, דרכי שימור הקשר, והכל בבחינת עומק ולא אגב גחמה של מי מהצדדים.**
- ב. לראיית, מעבר יכול להתבצע באחד משלושה אופנים -
1. לאחר הליך, כאמור לעיל, בו נבחנה ונבדקה לעומק טובת הקטינים.
 2. תוך הסכמה של שני ההורים לביצוע המעבר.
 3. עקב נסיבות אקוטיות, בדרך כלל בלוי המלצה של גורמי רווחה – כגון מעבר למקלט חירום.
10. אין חולק כי במקרה שבפנינו לא התקיימו 2 האפשרויות הראשונות. על אף טענות הנתבעת, לגבי מניעי העבר, איני סבור כי נתקיימו התנאים גם לגבי האפשרות השלישית.
11. אכן, ניכר כי תנאי המחיה בהם חיו הצדדים לא היו נוחים. אין חולק כי הצדדים שקלו חזור ושיקול לעזוב את מקום מגוריהם, אך ככל הנראה התובע לא נרתם דיו לנושא זה ונהנה מהנוחות שבמגורים ללא עלות. ככל הנראה התובע עצם עיניו מחוסר הנוחות שנגרם לנתבעת. אלא שבחוסר נוחות זו אין כדי להצדיק עקירה לאזור שונה במדינת ישראל ואין בו כדי להצדיק נסיבות אקוטיות שייתרו הצורך בבחינת עומק של טובת הקטינים.
12. איני סבור כי התקיימו נסיבות קיצון של אלימות אשר אף הם יצדיקו מעבר למקום מגורים במרכז הארץ. ראשית, גם כבי' בהמ"ש לענייני משפחה בתל אביב אליו פנתה

- הנתבעת, לא התרשם כי הנסיבות הינן אקוטיות. שנית, בטיעוניה בפרוטוקול הדיון מהיום, שמה הנתבעת הדגש על תנאי המחיה, ולא על האלימות. שלישית, מההתכתבות בין ב"כ הצדדים ניתן היה ללמוד כי נושא שינוי המשמורת אינו תלוש מהמציאות, ויש בכך כדי לעקר מתוכן טענות לגבי חשש לגורל הקטינים. רביעית, גם הסדר הביקור שבוצע בתקופת הביניים מלמד על העדר חשש קיצוני לפגיעה בנפש הקטינים ובגופם, ואף הוא מלמד כי לא היתה אקוטיות אמיתית במעבר. חמישית, גם בתגובה אשר הונחה בפני היום "הוצדק" המעבר בטעמים מן הגורן ומן היקב – חיי חברה, טענות כלכליות, תנאי מגורים, ועוד, מבלי לשים האצבע על אלימות אקוטית.
13. השתכנעתי, כי מדובר היה במעבר מתוכנן מטעם הנתבעת ולא בהימלטות חפוזה, ומשך אין הצדקה לביצוע מעבר, ללא בחינת עומק של טובת הקטינים.
14. לא רק הפגיעה בזכויות האפוטרופסות מצדיקה העתרות חלקית לבקשה אלא בראש ובראשונה, טובתם של הקטינים. המדובר ב – 3 קטינים רכים, אשר התא המשפחתי בו חיו עומד בפני פירוק. קטינים אלו זקוקים מעל הכל לקרקע יציבה, שתהווה ולו הרגעה יחסית לעולמם אשר עובד לבלי שוב. סביבת המגורים בה חיו מהלך כל השנים האחרונות, מקומות החינוך בהם למדו כל השנים האחרונות, וסביבתם החברתית (תהיה כזו או אחרת) אלו מהווים עוגן מינימאלי מקום בו התא המשפחתי מתפרק.
15. איני נדרש בשלב זה לשאלה מהי המשמורת שתענה על טובת הקטינים. לעת זו, דומני כי חזקת הגיל הרך יחד עם הרושם שיצרו אצלי הצדדים אינם מצדיקים שינוי דחוף של המשמורת. יחד עם זאת, סבורני כי טובת הקטינים מחד, וזכויות האפוטרופסים מאידך, מצדיקים כי לא ישונה אזור מגורי הקטינים ומוסדות החינוך שלהם ואלה ישובו להיות כבעבר, עד אשר תבחן טובת הקטינים לגבי מעבר למרכז הארץ – בחינת עומק לה זכאים הקטינים והאפוטרופסים.
16. יובהר, ייתכן ובסופו של יום אתיר מעבר הקטינים למרכז הארץ, כפי שמבקשת לעשות הנתבעת היום. יחד עם זאת ראוי שהדבר ייעשה במסגרת הליך מסודר, ולא אגב התנהלות צד אחד – ראה לעניין זה תמ"ש 4331/08 מיום 29.12.08. (פורסם בנבו).
17. איני מתעלם מהקורלציה בין רווחת האם ובין טובת הקטינים. אלא שקורלציה זו (וראה לעניין זה בע"מ 27/06, בע"מ 9358/04), תושפע גם מההסדרים הכלכליים אשר יחולו בין הצדדים ואלו טרם נדונו. שאלת מעבר מקום מגורים לקטינים, הינה שאלה סבוכה, הדורשת בחינת פרמטרים רבים. בין היתר, אפנה הצדדים לפרמטרים אשר נדונו בתמ"ש ירושלים 17174/99 לרבות – גיל הקטינים, מרחק וזמן והנסיעה, יציבות פסיכולוגית של ההורה המשמורן, יכולות שני ההורים, תכונות הקטינים וצרכים התפתחותיים מיוחדים, מעורבות ההורה שאינו משמורן, היקף הקונפליקט ועוד. כלל הפרמטרים הללו אינם יכולים להיבחן ע"י גחמה של רגע ובהתנהלות המתקיימת 8 ימים לפני פתיחת שנת לימודים. זכותם של הקטינים כאמור לעיל, כי טובתם תבחן לעומק.
18. ראה גם בש"א 55951/07. לשיקולי השבת קטינים לאחר מעבר – ראה תמ"ש 39564-08-10; תמ"ש 24310-12-09; תמ"ש 2148-04-10; תמ"ש 36000/06.
19. אפנה הצדדים במיוחד להחלטת כב' ביהמ"ש המחוזי בחיפה, לנסיבות דומות מאוד בעמ"ש 41274-08-11.
20. לאור כל האמור והמפורט לעיל, אני מורה לאם להשיב הקטינים להתגורר במרחק של עד 25 קילומטרים (כרדיוס) מהעיר ----, אשר בה השתכנעתי כי הצדדים התכוונו שתשמש לאזור מגורי הקטינים וחינוכם. הצדדים ידאגו לרשום הקטינים במוסדות החינוך בה שהו בעבר. האם תפעל להשבת הקטינים כאמור תוך 5 ימים מהיום. פרק הזמן יאפשר גם להשיג על החלטתי זו, במידה ומי מהצדדים יחפוץ.
21. בשלב זה, נוכח ההתרשמות, יישארו הקטינים במשמורת האם. מוזמן בזאת תסקיר מלשכת הרווחה ב----. התסקיר יוגש תוך 60 ימים מהיום ובמסגרתו תתבקשנה המלצות לגבי משמורת הקטינים, הסדרי הביקור וכל דבר הקשור בטובתם. ב"כ הצדדים ימציאו ללשכת הרווחה ב---- ויעמדו עמם בקשר מייד.

22. לשכת הרווחה ב---- תעשה על מנת לקבוע הסדרי ביקור מכוח סעיפים 19 ו- 68 ל**חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות**, לאלתר ואף טרם הגשת התסקיר.
23. הצדדים יוכלו להיעזר ביח"ס, אף טרם תחילת עבודת לשכת הרווחה על מנת לקבוע הסדרי ביקור ראשוניים. המזכירות תשגר ליח"ס וללשכת הרווחה.

ניתנה היום, א' אלול תשע"ב, 19 אוגוסט 2012 במעמד הנוכחים.

סילמן ניצן 54678313

ניצן סילמן, שופט

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)